

MVCRX08II092
prvotní identifikátor

odbor státní služby

Jindřišská 34
110 00 Praha 1

Praha 9. května 2025

Odpověď na dotaz k zákonu o státní službě

Dne 22. dubna 2025 jsme elektronickou cestou obdrželi Váš dotaz týkající se zastupování podle § 9a zákona o státní službě a vzniku nároku na plat v souvislosti se zastupováním.

Jak ve svém dotazu uvádíte, zákon o státní službě rozlišuje dvě varianty zastupování. V případě zastupování dle **§ 9a** zákon o státní službě předpokládá **stálý zástup** představeného, tj. zastupování v plném rozsahu (pokud představený rozsah zastupování neomezil) s nárokem na příplatek za vedení podle § 146 ve spojení s přílohou č. 2 k zákonu o státní službě, a to od počátku určení zástupcem.

Druhým typem je **krátkodobé zastupování dle § 66** zákona o státní službě, které vzniká na základě příkazu jako mimořádné zastupování ad hoc za dočasně nepřítomného státního zaměstnance nebo představeného. U zastupování představených se většinou jedná o případy, kdy stálý zástupce není určen nebo také (stejně jako představený) není přítomen.

V obou případech lze z právní úpravy vyvodit, že zastupujícímu po dobu zastupování, které je delší než čtyři týdny bezprostředně po sobě jdoucí, přísluší plat, který je tvořen:

- a) platovým tarifem odpovídajícím platové třídě zastupovaného představeného,
- b) platovým stupněm určeným podle doby započitatelné praxe zastupujícího,
- c) příplatkem za vedení odpovídajícím služebnímu místu zastupovaného představeného, a
- d) osobním příplatkem zastupujícího a případnými dalšími příplatky (např. zvláštní příplatek).

K Vaší otázce se váže závěr poradního sboru k zákonu o státní službě č. 10, který se sice týká zastupování podle § 66 zákona o státní službě, nicméně po loňské novele¹ jej lze, alespoň částečně, využít i pro aplikaci § 9a odst. 3 zákona o státní službě. Relevantní jsou zejména poslední dva odstavce na str. 3., které sama též zmiňujete.

Po dobu prvních 4 týdnů je dle zákonné úpravy nezbytné, aby zastupující státní zaměstnanec skutečně soustavně zastupoval, tj. plnil úkoly za zastupovaného představeného. V případě existence překážek na straně zástupce je služební orgán, resp. představený povinen příkaz k zastupování odvolat nebo jej vydat jinému státnímu zaměstnanci, jinak by při vzniku platového nároku zástupce došlo k nehospodárnému nakládání s prostředky na platy, neboť by nebyla dána podmínka skutečného soustavného zastupování po dobu delší než 4 týdny. Existenci ojedinělé krátkodobé (jedno nebo dvoudenní) překážky na straně zástupce lze ještě považovat za irelevantní. Praxe v některých služebních úřadech, kde je běžící čtyřtýdenní doba zastupování přerušována jedno nebo dvoudenní překážkou na straně zástupce, aniž by byl příkaz k zastupování odvolán nebo vydán jinému státnímu zaměstnanci, a po tomto přerušení běží nová čtyřtýdenní doba, po kterou má zástupce zastupovat, aby mu byl přiznán příslušný plat, představuje chybnou aplikaci zákona o státní službě (in fraudem legis).

Pokud jde o dlouhodobější zastupování, delší než 4 týdny, služební orgán, resp. představený by měl volit v zájmu zajištění řádného výkonu státní služby jednoho zástupce a tohoto zástupce, nebude-li to nezbytně nutné, pokud možno neobměňovat. Případné překážky na straně zástupce (srovnatelné svou délkou s běžnými překážkami na straně představeného) jsou při dlouhodobějším zastupování irelevantní, což dokládá i fakt, že příkaz k zastupování nebývá v praxi v těchto případech ani odvoláván, ani vydáván jinému státnímu zaměstnanci. Jednorázové úkoly jsou ukládány toliko příkazy k výkonu služby ostatním státním zaměstnancům zařazeným v příslušném útvaru ad hoc. Při návratu zástupce zpět do služby tedy tento zástupce opět zastupuje, aniž by doba zastupování byla přerušena. Bylo-li by ovšem nutné příkaz k zastupování odvolat nebo vydat jinému státnímu zaměstnanci po dobu krátkodobých překážek na straně zástupce, měly by důvody pro tento postup vyplývat z nezbytností kontinuálního zastupování v plném rozsahu a neměly by být primárně motivovány snahou služebního úřadu docílit úspor prostředků na platy tím, že byla přerušena doba zastupování. Jedním ze znaků takového obcházení zákona by mohl být i postup, kdy služební orgán, resp. představený nově určeného zástupce odvolá a příkaz k zastupování opět vydá původně určenému zástupci.

---

¹ Provedené zákonem č. 448/2024 Sb.

K Vaším dotazům:

Ad 1) Pokud stálý zástupce zastupuje v plném rozsahu, vzniká mu nárok na výše uvedený plat také pouze za podmínky, je-li doba zastupování delší než 4 týdny bezprostředně po sobě jdoucí bez překážek na straně zastupujícího delších než 2 dny, ačkoli v tomto případě ve většině případů ke zrušení zastupování nedojde a po odpadnutí delší překážky zástupce podle § 9a opětovně plynule nastoupí do plného zastupování, pokud zastupovaný představený nadále nevykonává službu?

Nastanou-li na straně zástupce překážky ve službě trvající déle než 2 dny po sobě jdoucí, již nelze konstatovat naplnění podmínky trvání zastupování po dobu 4 týdnů bezprostředně po sobě jdoucích, neboť tato doba se překážkami na straně zástupce **přerušuje**. Doba zastupování delší než 4 týdny po sobě jdoucí se po odpadnutí překážek ve službě na straně zástupce začne počítat **znovu od začátku**.

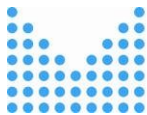
Ad 2) Počítala by se vícedenní překážka jako přerušení a doba pro vznik nároku na plat zastupovaného představeného by běžela po skončení překážky znovu?

Ano, viz odpověď na otázku č. 1. Při vícedenní překážce je na zvážení, zda po dobu nepřítomnosti zástupce vydat příkaz k zastupování dle § 66 zákona o státní službě jinému státnímu zaměstnanci, když stálý zástupce nepřítomného představeného zastupovat nemůže.

Ad 3) Vyšší plat by tedy stálému zástupci příslušel od prvního dne nového běhu doby nebo „od prvního dne nepřítomnosti představeného“, jak je uvedeno v zákoně? Stále jde o zastupování podle § 9a, které nebylo zrušeno.

Zákon o státní službě v § 9a odst. 3 stanoví, že vyšší plat přísluší, resp. může příslušet, od prvního dne nepřítomnosti představeného, ale až při naplnění podmínky zastupování delšího než 4 týdny po sobě jdoucí. Pokud na straně zástupce vznikly překážky ve službě, které běh doby zastupování přerušily, nárok na vyšší plat zástupci vznikne až poté, co bude zastupovat po dobu delší než 4 týdny po sobě jdoucí (počítáno od prvního dne nového běhu doby zastupování, neboť prvotní běh doby zastupování byl přerušen).

Ad 4) Pokud se stane, že si to stálý zástupce zařídí, splní dobu 4 týdnů bezprostředně po sobě jdoucích a následně mu vznikne překážka, neměla by mít na plat již vliv. Co ale, pokud se jedná o překážku v délce trvání např. 4 týdny (lázně s dítětem), kterou lze nejspíš také považovat za běžnou překážku na straně zaměstnance? Je tato překážka také v pořádku a nárok na plat zastupovaného představeného stále trvá?

Po dobu trvání překážky ve službě zástupce představeného z povahy věci nezastupuje. Zákon o státní službě navíc v § 66 odst. 1 připouští možnost v případech, kdy není ve službě přítomen ani představený ani jeho zástupce podle § 9a, vydat příkaz k zastupování jinému státnímu zaměstnanci. Platové nároky spojené se zastupováním pak náleží zástupci, který zastupuje podle § 66 zákona o státní službě, a zástupci určenému podle § 9a zákona o státní službě v takovém případě platové nároky podle § 9a odst. 3 zákona o státní službě nenáleží (stále mu však náleží nárok na příplatek za vedení spojený s trvalým zastupováním). Znovu je potřeba upozornit, že po dobu trvání překážek na straně zástupce, **neběží doba zastupování** – tj. znovu se doba zastupování delší než 4 týdny bezprostředně po sobě jdoucí počítá ode dne odpadnutí překážek na straně zástupce (nárok na plat podle § 9a odst. 3 zákona o státní službě nezůstává po dobu trvání překážky zachován – vznik tohoto nároku je posuzován po odpadnutí překážky znovu od začátku).

Doprovod dítěte ve věku do 6let do lázní je důvodem k pracovní neschopnosti. Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, doprovázející osobu (zpravidla rodiče) nazývá průvodcem, který má hrazený pobyt i stravu a nárok na rozhodnutí ošetřující lékaře o vzniku dočasné pracovní neschopnosti podle § 57 odst. 1 písm. c) zákona o nemocenském pojištění. Zaměstnavatel je povinen zaměstnanci doprovázejícímu dítě do lázní, poskytnout volno a všechny náležitosti, jako by byl práce neschopen, tedy v případě státního zaměstnance se jedná o dobu, kdy nevykonává službu. Za tuto dobu pak státnímu zaměstnanci přísluší plat ve snížené výši podle § 128 zákona o státní službě, posléze případně nemocenské.

Ad 5) Nedojde ale ke změně, pokud po dobu nepřítomnosti stálého zástupce dám příkaz k zastupování zástupci podle § 66, což udělat mohu, protože není přítomný ani představený, ani jeho stálý zástupce? Stálého zástupce stále mám, po skončení překážky zase začne v plném rozsahu zastupovat, ale po dobu jeho překážky jsem jmenovala zástupce podle § 66. Má takové mezitímní jmenování zástupce podle §66 vliv na nárok na plat představeného? A mělo by vliv, pokud by mezitímní jmenování zástupce podle § 66 trvalo déle než 4 týdny a vznikl by tomuto ad hoc zástupci nárok na plat?

V důsledku přerušení běhu doby zastupování představeného z důvodu dlouhodobější překážky ve službě na straně zástupce je třeba platové nároky zástupce (z hlediska doby zastupování delší než 4 týdny bezprostředně po sobě jdoucí) po odpadnutí překážek **posuzovat znovu od začátku**. Na to nemá vliv ani skutečnost, zda byl v mezidobí vydán příkaz podle § 66 zákona o státní službě jinému státnímu zaměstnanci, ani zda zástupci podle § 66 zákona o státní službě vznikl nárok na plat v souvislosti se zastupováním delším než 4 týdny bezprostředně po sobě jdoucí či nikoliv.

Ad 6) Ke konkrétnímu případu, kdy zástupce vedoucího odd. dle § 9a zákona o státní službě zastupuje s předpokladem, že se nejedná o krátkodobý stav. Čtvrtý týden běhu doby 4 týdnů bezprostředně po sobě jdoucích nastupuje tento zástupce se synem do lázní s tím, že po návratu bude jako stálý zástupce pokračovat. Od kdy vznikne nárok na plat zastupovaného představeného? A jak by to bylo v případě, kdy by do lázní nastoupil později, opravdu až po uběhnutí doby pro vznik nároku na uvedený plat.

V případě, který jste popsala, vznikne zástupci nárok na plat podle § 9a odst. 3 zákona o státní službě až poté, co po odpadnutí překážek ve službě (tedy po návratu z lázní) bude zastupovat nepřítomného představeného po dobu delší než 4 týdny bezprostředně po sobě jdoucí (tento nárok mu pak bude náležet od prvního dne zastupování po odpadnutí překážek).

Pokud by překážky ve službě nastaly až poté, co zástupci vznikl nárok na plat podle § 9a odst. 3 zákona o státní službě v důsledku zastupování nepřítomného představeného po dobu delší než 4 týdny bezprostředně po sobě jdoucí, nárok na vyšší plat by zástupci přerušením doby zastupování zanikl a musel by se posuzovat po odpadnutí překážek znovu poté, co doba zastupování nepřítomného představeného bude (znovu) delší než 4 týdny bezprostředně po sobě jdoucí.

JUDr. Jolana Hrazdírová
zástupkyně ředitelky odboru

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Vyřizuje: Mgr. Andrea Zemanská
tel. č.: 974 818 660
e-mail: andrea.zemanska@mv.gov.cz